

Du ville også danse på Osama bin Ladens grav

Det øjeblik, nyheden om Osama bin Ladens død blev bekræftet, udbrød der i USA en glædesrus så voldsom, at mange fandt det usmageligt. Men de europæiske humanister kan godt pakke deres forargelse væk: Hvis du var amerikaner, ville du også være lykkelig nu

Af NOLA GRACE GAARDMAND

Det var som lavet i Hollywood. USA's sorte præsident afbryder alle tv-udsendelser for at tale til sit folk - han havde en vigtig meddelelse om landets sikkerhed: USA's turbanklædte fjende nummer ét er efter mange års jagt endelig død.

Skudt to gange i hovedet af en lille gruppe amerikanske elitesoldater i en by med det næsten karikerede arabisk-klingende navn Abbottabad.

Og amerikanerne reagerede nøjagtig som manuskriptet ville have dikteret.

»USA!! SA!!« råbte masserne i kor med store væjende flag i hænderne på Times Square i New York, mens andre begyndte at samle sig i hundredvis foran Det Hvide Hus i Washington med lys i hænderne og tårer i øjnene. Nationalsangen Star-Spangled Banner lød i radioen og sunget i gaderne, og selveste all-american skuespilleren Rob Lowe blev spottet arm i arm med New Yorks heltmodige brandmænd på toppen af en rød brandbil på vej mod Ground Zero, da festen var på sit højeste.

Dagen derpå var også medierne med på vognen med overskrifter som »Rott in Hell!« på forsiden af New York Daily News eller »Vengeance at Last! US nails the bastard,« som New York Post skrev på sin forside. Retorikken holdt ved på nettet, hvor tusindvis af unge og gamle amerikanere på begge sider af det politiske spektrum brugte deres Twitter -og Facebookprofiler til at forbande bin Laden langt ned i helvede.

Du ville også fejre

Det vendte sig unægteligt i maven på mange ude i verden ved synet af amerikanernes hævnfølelse i timerne og dagene efter nyheden om bin Ladens død. Men Europas venstreorienterede humanister kan godt droppe at rynke på næsen over amerikanernes glæde.

»Kønt er det måske ikke. Men det er jo en form for forløsning,« siger Vincent Hendricks, professor i formel filosofi ved Københavns Universitet.

»Det er betragtelig svært for en europæer at sætte sig ind i den frygt, amerikanerne har levet under de sidste 10 år. Mange af os har rystet på hovedet af, hvordan terrorfrygten og især bin Laden er blevet brugt til at holde amerikanerne godt og grundigt skræmte, men ikke desto mindre har det jo været deres virkelighed.« Vincent Hendricks er selv halvt amerikaner og er ud over sin stilling på KU permanent gæsteforsker ved Columbia University i New York og derfor ofte i USA.

»Vi andre kan så synes om det, hvad vi vil, men forestil dig at vågne hver dag, tjekke vejrudsigten og så også lige tjekke om terrortruslen i dag er gul, orange eller rød. Så ville du måske også glæde dig over bin Ladens død, selvom det næppe er enden på historien,« siger Vincent Hendricks.

George Kateb er professor i politisk teori med særligt fokus på den amerikanske Bill of Rights ved Princeton Universitet i New Jersey og var i en årrække leder af afdelingen for politisk filosofi samme sted.

Han skrev i 2007 bogen Patriotism and Other Mistakes, og har generelt i USA været kendt for sin skepsis over for regeringens brug af terror som skræmmebillede og den, mener han, overdrevne patriotiske retorik, der især har hersket siden 11. september 2001. Han har i mange sammenhænge kritiseret, at patriotismen ofte bliver brugt til at holde den amerikanske befolkning i skak og skabe blind opbakning til både krig og anti-terrorlove.

Men den aften, George Kateb hørte beskeden om Osama bin Ladens død, blev han både lettet og glad.

»Ja, uden tvivl. Det er jo kun en symbolsk sejr, og det ved jeg og de fleste amerikanere også godt. Men det skal ikke være nogen hemmelighed, at jeg blev berørt og lettet. Det var en meget naturlig følelse,« siger George Kateb fra sit kontor i New Jersey.

Han var dog ikke ude på gaderne og hænge i træerne med flaget i hånden, som mange af hans landsmænd, men han kan sagtens forstå den umiddelbare trang.

»I så mange år er vi blevet fodret med billeder af bin Laden som det ultimative onde. Der sidder i mange amerikanere en stærk følelse af retsskaffenhed, der ligger så dybt i os, at det naturligt vækker en meget umiddelbar glæde, når vi formår at besejre og straffe the bad guy,« siger George Kateb.

Også for venstreorienterede

»It's official, bin Laden is dead! Let the celebrations commence!« skrev 22-årige Gabrielle Gerrity på sin Facebookstatus få minutter efter, nyheden om bin Ladens død nåede hende. Gabrielle Gerrity er vokset op i en forstad til New York, men har det seneste år boet i Australien, hvor hun læser jura. Gabrielle Gerrity er lesbisk, venstreorienteret, principielt imod dødsstraf og er en af den slags unge amerikanere, der ofte skynder sig at undskylde på USA's vegne, når hun møder udlændinge, hun ikke kender.

Men da Gabrielle Gerrity så nyheden, blev hun lykkelig. Hun ringede til sin mor i USA med det samme.

»Det skete nærmest per refleks. Jeg var bare så glad og havde brug for at dele det med min familie,« forklarer Gabrielle Gerrity fra sit hjem i Sydney. Hun kendte ikke personligt nogen, der døde den 11. september, men alt i hende længtes hjem til New York, så hun kunne stå på Ground Zero sammen med alle sine venner, der havde skyndt sig derned for at feste og fejre.

Amerikanernes glæde over bin Ladens død strakte sig over begge sider af det politiske spektrum i timerne og dagene efter.

Højrefløjen var ikke overraskende i det patriotiske hjørne i anledningen, og selv tidligere vicepræsident Dick Cheney havde kun ros tilovers for Obama. Men også på venstrefløjen var glæden til at få øje på.

Ikke engang den populære talkshowvært Jon Stewart, amerikanernes foretrukne venstreorienterede helt, forsøgte at skjule sin begejstring, da han aftenen efter gik på skærmen.

»Jeg er alt for tæt på til at være rationel eller kølig på nogen som helst måde. Prøv og hør, i går var en god aften for mig,« sagde Jon Stewart om sin egen reaktion på bin Ladens død.

»Al-Qaeda's tid er forbi... We're back, baby!« sagde han til stor begejstring for hans humanistiske og venstreorienterede publikum i studiet.

Humanistisk skam

Men i dagene efter, da den umiddelbare rus var falmet, begyndte samvittighedskvalerne over den skamløse lykke at røre på sig. Flere artikler dukkede op på store amerikanske netmedier som Huffington Post og Salon. com, som opfordrede amerikanerne til at besinde sig og tage afstand fra hævntørsten. For når amerikanerne fejrer en anden mands død, skrev Salon.

com, efterligner de deres værste fjender, nemlig terroristerne. Og på Facebook dukkede et gammelt Martin Luther Kingcitater op, som hurtigt spredte sig: »Jeg sørger over tabet af tusindvis af værdifulde liv, men jeg vil ikke glædes over tabet af ét eneste liv, ikke engang min fjende. Mørke kan ikke fordrive mørke.

Kun lys kan det. Had kan ikke fordrive had. Det kan kun kærlighed,« skal den legendariske menneskeretsforkæmper angiveligt have sagt. Første del af citatet viste sig dog hurtigt at være fabrikeret, men udbredelsen af citatet viste, hvordan mange amerikane tilsyneladende havde behov for at tage afstand fra eller rense samvittigheden oven på 24 timers dødsrus.

Heller ikke Gabrielle Gerrity var særlig stolt af sin umiddelbare reaktion. Det strider faktisk imod alle hendes politiske og humanistiske overbevisninger.

»Det var selvfølgelig en bittersød følelse.

Men ærlig talt var den mere sød end bitter,« siger Gabrielle Gerrity.

»Jeg er jo jurastuderende, og jeg anerkender, at han skulle have været stillet for en dommer. Men du må forstå, vi har jo lært at hade ham. Af principielle årsager havde jeg det virkelig svært med min egen reaktion, men jeg må blot erkende, at nyheden ramte mig lige i maven. Jeg blev bare glad.« Mens samvittigheden begyndte at melde sig i nogle medier, gik lige så mange ellers venstreorienterede blogs og nyhedssites til forsvar for hævntørsten. Som reaktion på den dårlige samvittighed, nogle medier forsøgte at påføre amerikanerne, skrev eksempelvis nyheds- og sladder-sitet Gawker: »Moralsk klarsyn er en sjælden gave.

Men dette er altså én af de få muligheder vi som fredelige, menneskerets-elskende liberale nogensinde får til at svinge flaget i glæde over en besejret fjende,« skrev Gawker i et indlæg og fortsatte: »Man kan godt både forstå, at han var et menneske, en far, en søn med drømme og længsler og samtidig være helt oppe at ringe over, at han er blevet skudt lige i ansigtet.« Vil stå i historiebøgerne Nej, amerikanerne har intet at skamme sig over, mener professor ved Saxo-Instituttet på Københavns Universitet og ph. d.

i American Studies Helle Porsdam. Hun kan slet ikke forstå forargelsen.

»Jeg kan ikke engang gå med på præmissen om, at der skulle være noget som helst galt med at glæde sig over, at en mand, der har fyldt så meget i amerikansk selvforståelse gennem de sidste 10 år, endelig er besejret. Det har jo betydet ufattelig meget mere for amerikanere end for resten af verden. Og hvis det havde været Danmarks største fjende, ville du altså også fejre det i gaderne. Selvfølgelig ville du det,« siger Helle Porsdam. Også i ugerne efter besættelsen i 1945 festede og drak danskerne også over tyskernes fald, siger Vincent Hendricks . Man brændte mørklægningsgardiner i gaderne, og man tøvede ikke et sekund med at håne og straffe enhver, der overhovedet kunne tænkes at have samarbejdet med tyskerne.

»Det er måske en lidt kluntet analogi at sammenligne tyskernes besættelse af Danmark med den situation, USA har været i de sidste 10 år, men så alligevel ikke. Tyskernes besættelse af Danmark var en meget visuel og nærværende del af danskernes hverdag. Og selv om terrorfrygten i USA kan være sværere at få øje på, har den jo fyldt næsten ligeså meget hos rigtig mange. Uanset hvor reel faren rent faktisk har været« siger Vincent Hendricks . Det er en noget nem omgang for udefrakommende at stå på sidelinjen og pege fingre ad amerikanernes terrorfrygt, mener han.

»Men det er nu engang sådan virkeligheden ser ud for mange mennesker.« Det rammer især amerikanerne hårdt at mærke sårbarhed, fordi de som nation ikke er vant til det. Ikke siden Pearl Harbor har der været angreb på amerikansk jord, og det har de sidste 10 år i den grad båret præg af, mener Vincent Hendricks .

»Husk på, USA har meget lidt erfaring med at blive ' invaderet'. I fremtiden vil perioden fra 11. september og frem til i dag stå i historiebøgerne som et meget sort kapitel i amerikansk historie,« siger Vincent Hendricks . Det vil stå som det årti, hvor frygten herskede, og hvor bin Laden var inkarnationen af ondskab.

»Og uanset hvor symbolsk det end måtte være, sluttede det årti altså den aften, præsidenten stillede sig op foran nationen og erklærede bin Laden død.«.

nogg@information.dk

Forestil dig at vågne hver dag, tjekke vejrudsigten og så også lige tjekke om terrortruslen i dag er gul, orange eller rød. Så ville du måske også glæde dig over bin Ladens død — VINCENT HENDRICKS , FILOSOF Af principielle årsager havde jeg det virkelig svært med min egen reaktion, men jeg må blot erkende, at nyheden ramte mig lige i maven. Jeg blev bare glad — GABRIELLE GERRITY JURASTUDERENDE.

Fakta: Festen på Facebook

»Oh holy moly... Osama er død! Gudske tak og lov! You go, Obama!!« Deirdre Carney-Hawkins, master i religionsvidenskab »På vej ud for at fejre! Ground Zero!!! Bin laden er død!!« Florence Farrell, model »Det er officelt, bin Laden er død! Lad festlighederne begynde!« Gabrielle Gerrity, jurastuderende »10 år senere og Osama bin laden er endelig død! Dette er en glædelig dag for ofrene og de overlevende fra 9/ 11. Retfærdigheden er endelig sket fyldest.« David Heatherly, marketings-og reklamemand.

Billedtekst: Fest. I timerne efter nyheden om Osama bin Lans død var kommet ud, udbrød der spontan fest i gaderne i USA's byer. Her er det foran Det Hvide Hus i Washington. Foto: Gary Fabiano/ Scanpix

---

Titel

Stednavne USA DANMARK AUSTRALIEN NEW_YORK

Emneord DANMARKS_BESÆTTELSE

Personer LADEN_OSAMA_BIN_MILLIONÆR

Virksomheder

Alt materiale i Infomedia er ophavsretligt beskyttet

Kunden må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre materiale fra Infomedia uden særlig og skriftlig aftale med Infomedia. Overført (downloadet) materiale skal slettes efter anvendelsen og må ikke indlægges i informationsgenfindingsystemer, som for eksempel elektroniske postsystemer, databaser, fælles netværk eller lignende.

Videreformidling

Kunden må foretage videreformidling (ved videreformidling forstås kopiering, distribution via elektronisk post, tilrådighedsstillelse i databaser, på netværk eller lignende) af modtagne overskrift- og indledningsformater inden for kundens egen virksomhed. Al anden videreformidling af materiale fra Infomedia skal aftales skriftligt med Infomedia.